

Epístoles d'Horaci: didactisme i moralitat

GRISELDA OLIVER ALABAU

L'editorial La Magrana ha relançat una nova col·lecció de clàssics de Grècia i Roma: en total, 25 obres que s'aniran publicant al llarg de l'any 2012 i del 2013 i que constitueixen un tot imprescindible de les obres que constitueixen la literatura antiga i universal. Moltes d'aquestes ja formaven part de la col·lecció l'Esparver Clàssic, com és el cas de *l'Art poètica i Epístoles literàries*, i, per això, únicament se n'ha revisat el contingut, s'ha maquetat de nou i s'han fet les esmenes necessàries, per oferir una edició moderna i atractiva.

L'autor d'aquesta nova edició de *l'Art Poètica* és Narcís Figueras i Capdevila. Llicenciat en filosofia i lletres per la Universitat Autònoma de Barcelona, actualment és professor de la Universitat Oberta de Catalunya i professor de secundària. Va obtenir la suficiència investigadora el 2001 amb el projecte de tesi doctoral sobre *L'obra històrica de Catalunya liber primus, de Francesc Calça*. Actualment és membre integrant del grup de recerca Hermeneia, «Models per a la llengua literària».

L'obra d'Horaci, tal com el mateix poeta augurava, no només ha ressonat en la posteritat sinó que, a més, l'ha in-

fluenciat. Horaci va saber conrear a la perfecció el gènere de la sàtira, de la lírica, els epodes, i les epístoles literàries. A Roma, aquest últim gènere fou molt cultivat. Normalment l'epístola anava dirigida a una persona física en concret, però el tema solia variar. Horaci va cantar-se per utilitzar aquest gènere a la recerca d'un equilibri personal, prescindint d'una activitat literària que «considerava frívola (Figueras, 2012: 16)», però també per elaborar la seva pròpia *Art poètica*: l'*Epistula ad Pisones*, la qual no és únicament un subjecte de la mateixa literatura llatina, sinó que abraça el discurs de l'*Ars* en general. L'*Ars poetica* és l'*aboutissement* del pensament horacià, que també es trobarà desenvolupat a l'*Epistula ad Augustum* i a l'*Epistula ad Florus*. Aquestes tres composicions, que comparteixen un mateix tòpic —l'elaboració d'una teoria literària en forma de *sermo*—, es publicaren *ab initio* separadament i, després de la mort del poeta, es reuniren per formar el que seria el segon llibre d'epístoles.

El gènere epistolar constitueix l'obra de maduresa d'Horaci. Les *Epistulae*, a més de representar una innovació genèrica, mostren la tendència del poeta a unificar un discurs i de cercar una

HORACI

Art poètica i Epístoles literàries

Edicions La Magrana (RBA).
Barcelona, 2012. 108 p.

certa formalitat i, encara que mantingui l'aire dialogant de la sàtira —gènere que el mateix poeta conreà—, l'ús d'aquest és molt menys evident. Les epístoles, però, no volen ser només didàctiques, sinó que a més volen educar a través de preceptes morals positius, i no creant antimodels, com fa la sàtira. Aquestes epístoles mostren un Horaci ètic, madur, didàctic i incisiu en aquells aspectes de l'experiència de la vida moral i de l'art. Fan referència, en definitiva, a la figura d'un poeta ja fet que va a la recerca d'una individualitat i d'una espiritualitat a través dels tòpics vitals i artístics.

hores s'arrossegueu pel rellotge»); *Nu i Natura* morta: «S'asseu a la butaca del racó, / cansat i moix, per escoltar Chopin / i contemplar-se desarmat, ferit, / desmantellat pel pes de l'enyorança». En aquests poemes, entre d'altres, Elisabet Juncà fugiu de l'artifici que entrebanca el vers i ens mostra el seu saber fer, la seva veritat, la seva quotidianitat

ELISABET JUNCÀ BASSAGAÑAS

El convit

Ed. Viena. Col. «Poesia», n. 162,
Barcelona, 2012. 61 p.

i els records que actuen com a ressons de l'ànima: «La mare, sota un llum, llegia Tolstoi / immune al crit callat de la derrota» (del poema *Joc d'escacs*).

